

Државни универзитет у Новом Пазару
Департман за филолошке науке
Српска књижевност и језик

Доц. др Аднан Бјелак

Испитна питања из предмета *Функционална писменост*

Теоријска испитна питања

1. Шта је стандардни језик и које су његове основне карактеристике?
2. Шта је језичка норма и која је њена улога?
3. Који су нормативни приручници и како се користе?
4. Шта обухвата ортоепска норма?
5. Која су правила о дистрибуцији акцената у српском језику?
6. Шта је ортографска норма?
7. Која је разлика између фонолошког и морфофонолошког правописа?
8. Који су најчешћи правописни проблеми и недоумице?
9. Како се систематизују правописна правила?
10. Шта подразумева морфолошко-синтаксичка норма?
11. Које су најчешће неправилности у падежној употреби?
12. Шта је конгруенција и које грешке се јављају у њеној примени?
13. Шта је рекција и како се правилно користи?
14. Које су неправилности у употреби глаголских облика?
15. Каква су правила реда речи у српском језику?
16. Где се постављају енклитике у реченици?
17. Шта подразумева лексичка норма?
18. Које су семантичко-прагматичке неправилности?
19. Шта су плеоназми и таутологије?
20. Како настаје гомилање синонима и зашто је проблематично?
21. Каква је улога англицизама у савременом језику?
22. Шта је текстуелна норма?
23. Који су основни типови текстова и њихове карактеристике?
24. Како врста текста утиче на избор лексичких и граматичких средстава?
25. Шта подразумева стилска (жанровска) норма?
26. Који језички варијетети постоје према медијуму (говор и писање)?
27. Какав је статус говореног у односу на писани језик?
28. Које су одлике говореног (усменог) језика?
29. Које су одлике писаног језика?
30. Шта карактерише разговорни стил?
31. Шта карактерише књижевни језик и стил?
32. Које су основне одлике научног стила?
33. Шта карактерише административни стил?
34. Шта је бирократизација језика и које су њене последице?

Практични део

Практични део обухвата кориговање језичких и стилских грешака на свим нивоима текста, писање текстова у складу са различитим стиловима и регистрима, као и примену речника и нормативних приручника у језичкој пракси.

Литература

1. Ивић, Павле и др. (2004). *Српски језички приручник*. Београд: Београдска књига, 93–203.
2. Клајн, Иван. (2007). *Речник језичких недоумица*. Нови Сад: Прометеј.
3. Klikovac, Duška. (2008). *Jezik i moć*. Beograd: Biblioteka XX vek. 147–207.
4. Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурица. (2022). *Правопис српскога језика*. Нови Сад: Матица српска.
5. Пипер, Предраг, Иван Клајн (2022⁴). *Нормативна граматика српског језика*. Нови Сад: Матица српска.
6. Prčić, Tvrtko (2011). *Engleski u srpskom*. Novi Sad: Zmaj. 24–51.
7. *Речник српскога језика* (ур. Николић, М.) (2007). Нови Сад: Матица српска.
8. Subotić, Ljiljana i dr. (2012). *Ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika*. Novi Sad: Filozofski fakultet [Digitalna biblioteka]. 96–105.